

IV sesja naukowa Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi

Epoka brązu i wczesna epoka żelaza Nowe konteksty

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi we współpracy z Fundacją Badań Archeologicznych Imienia Profesora Konrada Jażdżewskiego kontynuuje cykl jednodniowych sesji naukowych adresowanych do specjalistów z różnych dziedzin nauki. Obecne spotkanie poświęcone będzie problematyce związanej głównie z epoką brązu, z wątkami sięgającymi wczesnej epoki żelaza.

Sesję rozpocznie prezentacja niedawno odkrytej na peryferiach dzisiejszego Kalisza nekropoli kurhanowej w Tłokini Kościelnej. Należy ona do najlepiej rozpoznanych metodami nieinwazyjnymi (magnetyczną, georadarową, elektrooporową) cmentarzysk w skali całego kraju. Wyniki badań wykopaliskowych zrealizowanych w 2022 roku pozwalają łączyć stanowisko ze społecznością trzcinieckiego kręgu kulturowego (referujący dr Grzegorz Szczurek, mgr Aleksandra Piasta).

Następny referat podejmie temat stanu badań nad trzcinieckim kręgiem kulturowym w Polsce Środkowej, szczególnie w kontekście znacznego przyrostu materiałów źródłowych pochodzących z prowadzonych w ostatnich latach szerokopłaszczyznowych badań na trasach autostrad A1 i A2 oraz dróg ekspresowych S8 i S14, ale także z innych badań osad i cmentarzysk. Stały się one podstawą do weryfikacji wielu wcześniejszych poglądów dotyczących rozwoju tej jednostki kulturowej na omawianym obszarze (mgr Przemysław Muzolf).

W kolejnym wystąpieniu zostanie przeprowadzona analiza relacji trzciniecko-łużyckich w Polsce Środkowej. Opublikowanie w ciągu ostatnich kilkunastu lat wielu nowych materiałów, pochodzących zwykle z szerokoprzestrzennych badań ratowniczych, jak też monograficznych ujęć starszych odkryć, przy wsparciu licznej serii datowań radiowęglowych, pozwalają z nowej perspektywy spojrzeć na problematykę zmian kulturowych w środkowym okresie epoki brązu (dr hab. Jacek Górski).

W dalszej części sesji będzie poruszona kwestia zasadności wyróżniania kultury łużyckiej w dotychczasowej „podręcznikowej” postaci, jaką nakreślił przed stu laty prof. Józef Kostrzewski. Czy podział na grupy regionalne kultury łużyckiej jest wystarczającym narzędziem taksonomicznym do wytłumaczenia zróżnicowania kulturowego ludności zasiedlającej obecne ziemie polskie w późnej epoce brązu i w początkach epoki żelaza? Czy obecnie w badaniach archeologicznych wciąż potrzebujemy pojęcia kultury archeologicznej (prof. dr hab. Maciej Kaczmarek).

Sesję zamknie prezentacja i promocja dwóch wydawnictw Muzeum stanowiących efekt projektów współfinansowanych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Pierwsze zawiera opracowanie wyników badań ratowniczych na stanowisku 1 w Dzierzgówku, pow. Łowicz, obejmujących przede wszystkim kompleks osadowo-sepulkralny z doby pól popielnicowych (dr Błażej Muzolf). Z kolei drugie dotyczy jednej z największych środkowopolskich nekropoli z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza na stanowisku 1 w Sierpowie, pow. Zgierz, badanej wykopaliskowo już w okresie międzywojennym (mgr Ireneusz Marchelak). Z licznych badań interdyscyplinarnych wymienionych projektów zostaną przedstawione charakterystyki bioarcheologiczne populacji pochowanych na cmentarzyskach środkowopolskiej grupy pól popielnicowych (dr Anna Zielińska).

Spotkanie odbędzie się w dniu 14 marca 2024 roku, o godz. 11.00, w siedzibie Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi na placu Wolności 14.

Bardzo serdecznie zapraszamy

Dominik Kacper Płaza i Piotr Papiernik

IV sesja naukowa Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi

Epoka brązu i wczesna epoka żelaza

Nowe konteksty

Organizatorzy:

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi

Fundacja Badań Archeologicznych Imienia Profesora Konrada Jażdżewskiego

11.00 – 11.15

dr Dominik Kacper Płaza¹, dr Piotr Papiernik¹

Powitanie i wprowadzenie do sesji

11.15 – 11.35

dr Grzegorz Szczurek², mgr Aleksandra Piasta.

Nekropolia kurhanowa z wczesnej epoki brązu w Tłokini Kościelnej, pow. kaliski, województwo wielkopolskie – wstępne wyniki badań

11.35 – 12.15

mgr Przemysław Muzolf

Stan badań nad trzcinieckim kręgiem kulturowym w Polsce Środkowej

12.15 – 12.45

dr hab. Jacek Górski³

Trzciniecko-łużyckie zmiany kulturowe w Polsce środkowej w świetle najnowszych badań i opracowań

12.45 – 13.25

prof. dr hab. Maciej Kaczmarek⁴

Kultura łużycka, kultury łużyckie czy łużyckie pola popielnicowe?

13.25 – 13.40

przerwa kawowa

13.40 – 14.00

dr Błażej Muzolf¹

Wielokulturowy kompleks osadniczy na stanowisku 1 w miejscowości Dzierzgówek, gm. Nieborów, pow. łowicz

14.00 – 14.30

mgr Ireneusz Marchelak¹

Sierpów stan. 1, pow. Zgierz, woj. łódzkie. Cmentarzysko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza

14.30 – 15.00

dr Anna Zielińska

Populacje środkowopolskiej grupy pól popielnicowych z Sierpowa, stan. 1 oraz Dzierzgówka, stan. 1 w kontekście analiz antropologicznych

15.00 – 15.30

Dyskusja i podsumowanie sesji

Sesję zakończy promocja książek „Wielokulturowy kompleks osadniczy na stanowisku 1 w miejscowości Dzierzgówek, gm. Nieborów, pow. łowicz” oraz „Sierpów stanowisko 1, pow. Zgierz, woj. łódzkie. Cmentarzysko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza”

1. Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi
2. Uniwersytet Kaliski, Instytut Interdyscyplinarnych Badań Historycznych
3. Muzeum Archeologiczne w Krakowie
4. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Archeologii

Miejsce obrad:

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi, plac Wolności 14, 91-415 Łódź,

14.03.2024; godzina 11.00 – 15.30; sala 212/213